

Bojový řád jednotek požární ochrany - taktické postupy zásahu

Název:	Metodický list číslo	28 P
Požáry zemědělských objektů	Vydáno dne: 28. prosince 2005	Stran: 3

I.

Charakteristika

- 1) Za objekty pro zemědělskou výrobu ¹ považujeme:
 - a) objekty pro pěstování rostlin,
 - b) stáje, jako samostatný objekt nebo stavebně souvislou skupinu objektů nebo její část sloužící v živočišné výrobě k ustájení užitkových zvířat. Součástí stájí jsou zpravidla i provozní prostory, kde jsou pracoviště přípravy krmiva, sběru vajec, příruční sklady, prostory k zajištění hygienických a veterinárních podmínek. Půdní prostor stájí může být využíván jako další stájový prostor nebo příruční sklad krmiva nebo podestýlky,
 - c) skladové objekty, stodoly, halové sklady sena, slámy a suchých stonkových rostlin, obilí, jejichž součástí mohou být přistavené pomocné provozy, např. příjmu a expedice, manipulační plochy. Uzavřené zásobníky, které slouží jako sklady krmiva u stájí, provozní či denní sklady surovin nutných pro technologii výroby nebo sklady odpadů,
 - d) objekty nebo část objektu pro posklizňovou úpravu zemědělských plodin se sušárnou ve stavebním objektu nebo vně objektu jako otevřené technologické zařízení.
- 2) Tento metodický list neřeší požáry garáží, dílen, skladů PHM, sil a senážních věží, stájí na jatkách, umístění zvířat v ZOO zahradách a útulcích, v cirkusech, požáry skladů přípravků na ochranu rostlin, skladů hnojiv, mrazíren, chladíren, i když se tyto prostory mohou jako součást zemědělských objektů vyskytovat.
- 3) Požáry zemědělských objektů jsou charakteristické:
 - a) přítomností velkého množství snadno zápalných a lehce hořlavých látek (seno, sláma, obiloviny, krmné směsi, úsušky a jejich prach), velkou rychlostí šíření požáru,
 - b) velkou intenzitou výměny plynů, která roste při požárech otevřených hal, tepelným sáláním a silným zakouřením,
 - c) šířením požáru v objektu v důsledku přítomnosti hořlavých stavebních konstrukcí, chybějících nebo narušených požárně dělících konstrukcí, neutěsněných technologických prostupů, chybějících nebo nefunkčních uzávěrů, otevřených půdních shozů a šachet, úletu jisker,
 - d) možným rozšířením požáru na další objekty a šířením požáru skrytou a vnější cestou (duté konstrukce stěn, příček, ventilační prostupy, technologické prostupy, dopravníky, zasažené povrchy střešních konstrukcí, úlety jisker, hořlavé látky mezi objekty),
 - e) ohrožením zvířat požárem a zplodinami hoření a *nebezpečím z ohrožení zvířaty* (zvířata pudově cítí nebezpečí, mnohem rychleji reagují na kouř, jsou neklidná, mají panické až zdivočelé chování),

¹ ČSN 73 0842 Objekty pro zemědělskou výrobu.

- f) ustájením velkých počtů zvířat a drůbeže (velkochovy), odvázaná zvířata, volně pobíhající zvířata, volný chov drůbeže v halách i na volné ploše,
- g) při příjezdu prvních jednotek na místo požáru zejména u skladových objektů lze předpokládat požár již ve II. až III. fázi požáru.

II.

Úkoly a postup činnosti

- 4) Při hašení požárů zemědělských objektů je třeba:
 - a) průzkumem zjistit informace o možném ohrožení osob, ohrožení ustájených zvířat, drůbeže a podmínky pro jejich *záchranu*, stav a průběh evakuace před příjezdem jednotky,
 - b) ověřit vypnutí elektrického proudu u zasažených objektů, včetně venkovního vedení nízkého a vysokého napětí v okolí zasaženého objektu; přitom prověřit větrání a odvod tepla z prostoru, kde se chovají zvířata (zejména u drůbežár), při vypnutí elektrické energie,
 - c) pokud nejsou ohroženy osoby, zásah přednostně směřovat pro vytvoření podmínek pro *záchranu zvířat*,
 - d) průzkum zpravidla provádět současně s evakuací zvířat a s rozvinutím prvních jednotek, vodní proudy nasadit na ochranu evakuačních a zásahových cest. Zvolit hlavní směr *nasazení vodních proudů*, nasadit je k zabránění šíření požáru po podestýlce uvnitř stájí, k šíření požáru po nosných a dělicích konstrukcích, hořlavých střepech, půdních skladových prostorech a střešní krytině. Snížit intenzitu sálavého tepla. Zamezit šíření požáru v hlavním směru (viz metodický list č. 1/P) a ve směru, který zajišťuje *záchranu osob a zvířat* a likviduje pro ně vzniklé nebezpečí. Pokud je to nutné k zabránění šíření požárů, přikročit i k přerušení hořlavých konstrukcí, případně k jejich rozebrání a odstranění a vytvořit tak dostatečné dělicí pásy a proluky (přístřešky, kolny, ploty, hromady stébelnatých látek kolem objektu, přerušení souvislé vrstvy hořlavé krytiny a další). K tomu zejména využít zaměstnanců a dostupné mechanizace v místě požáru.
- 5) Další směr útoku se určí podle následujících zásad:
 - a) po celou dobu zásahu zajistit síly a prostředky pro průběžný průzkum širšího okolí požáru se zaměřením na likvidaci po směru větru vznikajících ohnisek úletem hořících částic sena, slámy; zajistit uzavření větracích otvorů na okolních objektech a zabezpečit jejich střežení hlídkami vybavenými jednoduchými hasebními prostředky,
 - b) při hašení skladů, stodol a halových skladů stébelnatých látek zvážit možnost oddělení nezasazené části vytvořením proluk pomocí mechanizace se zajištěním vodními proudy, popřípadě dohodnout s majitelem vyhoření naskladněné hmoty za asistence jednotky; pozor na *nebezpečí propadnutí* do vyhořelých kanálů pod povrchem hmoty,
 - c) trvale sledovat stav nosných konstrukcí, chránit před požárem základní nosné konstrukce a provést opatření k zachování jejich stability zejména u ocelových a betonových konstrukcí, např. chlazením při odhořívání naskladněné hmoty zamezit případnému ohrožení zasahujících hasičů a rozmístěné mobilní požární techniky zřícenými konstrukcemi (*nebezpečí zřícení konstrukcí*) - nejčastěji štíty stodol, boční zdi, atika, přesahy střešních konstrukcí, římsy a další,
 - d) u požárů obilí a granulovaných stébelnatých úsušků na technologickém zařízení sušáren dát pozor na *nebezpečí výbuchu*, zajistit odstavení technologického zařízení, případně vyprázdnit technologické zařízení a hasit mimo toto zařízení.

III. Očekávané zvláštnosti

- 6) Při požárech zemědělských objektů je nutno počítat s následujícími komplikacemi:
- a) předpoklad dlouhotrvajícího zásahu a tím velké nároky na síly a prostředky a součinnost zaměstnanců provozovatele objektu (zajištění stravování, pohonné hmoty, střídání zasahujících hasičů, speciální mechanizace apod.),
 - b) speciální druhy ustájení komplikují nebo i částečně znemožňují záchranu zvířat (např. ustájení v boxech, klecích, kotcích, volné ustájení, ustájení na vysoké podestýlce apod.),
 - c) staré, neudržované a poškozené objekty (poškozené konstrukce střech, krovů, stropů podlah, křídlových vrat),
 - d) umístění samostatně stojících objektů na okraji obytných zón v neuzavřených a nehlídaných areálech (pozdní zpozorování a ohlášení požáru),
 - e) nedostatky v zásobování požární vodou v důsledku chybějících zdrojů požární vody v místě, nebo jejich neudržování,
 - f) nedostatečný počet zaměstnanců pro evakuaci zvířat a majetku a předem nevytvořené evakuační prostory,
 - g) chybějící dokumentace zdolávání požárů,
 - h) omezená průjezdnost komunikací a přístupnost k objektům, nedostatečně únosný povrch komunikací zejména k samostatně stojícím objektům v polích a vliv meteorologických podmínek na sjízdnost,
 - i) snížená možnost hašení naskladněných materiálů,
 - j) přítomnost venkovního vedení elektrického napětí, sloupových transformátorů - *nebezpečí úrazu elektrickým proudem*,
 - k) ztížení zásahu jednotek kouřem a zplodinami hoření včetně vlivu na okolí (zápach), velká potřeba dýchací techniky, složité podmínky pro použití přetlakové ventilace (velké prostory a přirozená ventilace),
 - l) nutnost zajištění mechanizace s obsluhou (nakladače, traktory s valníky, fekální vozy apod.),
 - m) potřeba stanovení opatření k zabezpečení dohledu nad místem zásahu směřující k odstranění nebezpečí opětovného vzniku požáru - *předání místa zásahu*,
 - n) potřeba zajištění trvalého nuceného odvětrávání některých halových stájových prostor bez vlastního náhradního zdroje elektrické energie (v důsledku odpojení od elektrické sítě) z důvodu odvětrání a snížení tepla (v případě výpadku hrozí udušení zejména u drůbeže),
 - o) změna využití objektů k jiným účelům (např. sklady odpadů a sběrných surovin, plastů, stříže, vrakoviště), možnost kontaminace požární vody nebezpečnými látkami používanými v zemědělských objektech,
 - p) tavení některých částí konstrukcí, odstřelování střešních krytin z eternitu apod.,
 - q) skladování sena na rostech - ztížení hašení a nebezpečí pro zasahující,
 - r) příruční sklady s nebezpečnými látkami (jedy, kyseliny apod.),
 - s) vytápění objektů lokálními topidly (tlakové láhve, rozvody plynu apod.),
 - t) úrazy od nářadí nebo zemědělských strojů odložených v porostu,
 - u) nevhodně odstavená zemědělská technika v objektech nebo v jejich bezprostřední blízkosti.